

Anders

Ja

D66

Mensen houden van groen

speerpunten voor duurzaamheid

Deze speerpunten zijn ook te vinden op www.D66Zutphen-Warnsveld.nl/publicaties

- efficiënter ruimtegebruik
- hoogwaardig openbaar vervoer
- investeren in landschap
- minder files en meer milieu
- stedelijke vernieuwing
- gezondere woningmarkt
- hypotheekrenteaf trek
- duurzame landbouw
- dieren
- luchtvaart

Niet langs het Naardermeer, kilometerheffing vervangt motorrijtuigenbelasting, meer ruimte voor biotechnologie, landbouwsteun naar groen

Nederland is klein en kent vele dicht bij elkaar gelegen steden. Nederland functioneert in feite steeds meer als een groot uitgevallen stadsstaat binnen Europa. Een dichtbevolkte delta waarbinnen de steden, het landschap en de natuur sterk met elkaar zijn verweven. Dat geeft onze leefomgeving een unieke rijkdom, maar stelt de inrichting van het land ook voor gecompliceerde uitdagingen.

Daarbij kunnen ruimtelijke ordening, mobiliteit, wonen en landschapsontwikkeling niet los van elkaar worden gezien. De landelijke overheid heeft een grote verantwoordelijkheid om die samenhang te bewaken en de grote uitdagingen waar we met z'n allen voor staan krachtdadig tegemoet te treden.

Zo'n uitdaging is de snelle verandering in de samenstelling en verspreiding van de bevolking. Hoe gaan we om met vergrijzing en ontvolking in de meer landelijke delen van de Nederlandse stadsstaat? Hoe kunnen we met ruimtelijke maatregelen de Nederlandse concurrentiekracht versterken en hoe gaan we om met groei, nieuwe verstedelijking, internationalisering en verkleuring in grootstedelijke regio's? Om ontwrichtingen te voorkomen maar ook om grote kansen te benutten, moeten bakens worden verzet.

Een andere uitdaging is de groei van de mobiliteit. D66 vindt dat die groei, essentieel voor welvaart en welzijn in onze stadsstaat, niet meer met hap-snap wegbreidingen kan worden opgevangen. Nederland moet eindelijk gericht gaan werken aan een echt hoogwaardig en samenhangend net van (openbaar) vervoer, zoals verschillende stedelijke regio's in het buitenland dat hebben.

Nieuwe impulsen zijn ook nodig om de woningmarkt beter te laten functioneren, optimaal gebruik te maken van de bestaande woningvoorraad en van het bestaande bebouwde gebied en ervoor te zorgen dat getto-achtige situaties in de grote(re) steden worden voorkomen.

D66 wil de ruimtelijke inrichting laten bijdragen aan de emancipatie- en integratiemogelijkheden van alle inwoners van Nederland. Het is nodig te zorgen dat niemand wordt buitengesloten, eenzijdig samengestelde wijken moeten daarom worden voorkomen.

D66 wil een beperking van de hypotheekrenteaf trek uitsluitend herbezien in het kader van een belastinghervorming, waarin ook de overdrachtsbelasting en het eigenwoningforfait worden meegenomen. Mensen mogen er niet op achteruit gaan of moeten ruimschoots de gelegenheid hebben om te kunnen reageren op een nieuw belastingregime.

Een intensiever ruimtegebruik verkleint de druk op het landschap en ondersteunt het voorzieningenniveau. Tegelijkertijd moeten de Nederlandse steden aantrekkelijk zijn voor kenniswerkers en voor mensen die nieuwe initiatieven nemen op het gebied van cultuur, media en andere creatieve vlakken. Ondersteuning is ook nodig voor tal van ideeën en initiatieven die ontstaan vanuit de vele culturen die onze steden rijk zijn en die de vitaliteit van Nederland ten goede komen.

De grootste uitdaging is om op korte en langere termijn zowel voldoende ruimte te kunnen bieden aan economische groei en stedelijke en maatschappelijke dynamiek, als aan stedelijk erfgoed, recreatie, waardevol landschap en natuur. Volgens D66 gaat dat heel goed samen. Dat verlangt wel een verfrissende, innovatieve aanpak die ruimte biedt voor gebiedsgericht maatwerk. De eerste stappen op het gebied van gebiedsontwikkeling en ontwikkelingsplanologie zijn de afgelopen jaren gezet, maar er is meer nodig. Lobbygroepen moeten hun barricaden verlaten en nieuw ontwerpend, technisch en milieukundig vernuft, waar Nederland zo rijk aan is, moet alle kansen krijgen. Daarbij is het van groot belang ruimtelijke ontwikkelingen in gang te zetten die bijdragen aan een goede ruimtelijke kwaliteit, uitgedrukt door een hoge gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde voor mensen.

Dit vraagt om zowel een bestuurlijke als inhoudelijke visie op de langere termijn en daadkracht op de korte termijn. Het nieuwe kabinet moet meteen aan de slag om samen met andere overheden en maatschappelijke partners een nationale strategie te maken voor de toekomst van Nederland als aantrekkelijke stadsdelta in de Europese context.

Efficiënter ruimtegebruik

Provincies moeten de middelen krijgen om in te grijpen wanneer het groen ten onrechte wordt aangetast. Aantasting van het landschap door bedrijventerreinen moet worden tegengegaan. Het gebruik van vaarwegen wordt gestimuleerd.

Wat D66 in concreto wil

- **Sterkere regie op ruimtelijke ontwikkeling**
De provincie heeft het toezicht op de ruimtelijke ontwikkeling gekregen. Deze rol moet waar worden gemaakt. De provincies moeten de middelen krijgen om in te grijpen wanneer het groen ten onrechte wordt aangetast.
- **Bedrijventerreinen beter benutten**
De ruimte op de bestaande bedrijventerreinen moet beter worden benut en nieuwe terreinen kunnen alleen bij hoge uitzondering worden aangelegd; alleen als is aangetoond dat het onmogelijk is de behoefte te accommoderen op één van de bestaande terreinen of als daarmee verplaatsing van bedrijven uit de stad mogelijk wordt en er daardoor nieuwe woningen kunnen worden gebouwd.

Een uitwisseling tussen terreinen is vanzelfsprekend ook mogelijk.

Verder wordt gestimuleerd dat gemeenten regionaal meer gaan samenwerken bij het ontwikkelen van bedrijventerreinen.

- **Bedrijventerreinen op zichtlocaties tegengaan**
Veel mensen ervaren de bedrijfsgebouwen op zichtlocaties als 'lelijke dozen' die de ruimtelijke kwaliteit en aantrekkelijkheid van het landschap aantasten en het gevoel van 'volte' versterken. D66 vindt het de hoogste tijd deze aantasting tegen te gaan.

Hoogwaardig openbaar vervoer

Tussen de steden in de Randstad moeten met grote regelmaat snelle treinen rijden. Het geld voor de Zuiderzeelijn naar Noord-Nederland kan beter worden besteed aan projecten met een grotere (economische) meerwaarde.

Wat D66 in concreto wil

- **Weg met het OV-plafond voor gehandicapten**
D66 wil af van het plafond van het goedkoop reizen per OV voor gehandicapten en chronisch zieken. Gehandicapten moeten maximaal in staat worden gesteld zich te bewegen in de maatschappij.

Investeren in Nederlands landschap

Natuur en landschap zijn onderdeel van onze primaire levensbehoefte. D66 wil in de komende kabinetsperiode fors investeren in natuur, landschap en water.

Bestaande natuur en landschap moet worden beschermd, maar er moet ook nieuwe natuur en recreatie bijkomen. Vooral in verstedelijkte gebieden moet er nieuw groen bijkomen.

Het plan voor een groen netwerk met extra groen bij steden, karakteristieke nationale landschappen en een robuust ecologische hoofstructuur moet ruimtelijk samenhangend, slim en snel worden uitgevoerd.

Minder files en meer milieu

Gekozen wordt voor verbetering en gerichte uitbreiding van bestaande wegen in plaats van nieuwe wegen. D66 is tegen een doorgetrokken A6-A9 langs het Naardermeer. D66 wil zo snel mogelijk een kilometerheffing voor personenauto's invoeren.

Wat D66 in concreto wil

- **Verbetering bestaande wegen eerste keus**

D66 kiest voor verbetering en gerichte uitbreiding van bestaande wegen in plaats van nieuwe wegen. Bestaande wegen kunnen worden verbreed om meer verkeer aan te kunnen.

Verbetering van de weginfrastructuur moet wel in samenhang worden ontwikkeld met openbaar vervoer en andere vervoersmodaliteiten (waaronder ook lopen, fietsen en collectief vervoer) zodat niet geïsoleerd naar verbetering van de automobiliteit wordt gekeken, maar het gehele verkeers- en vervoersnetwerk verbetert en meer keuzemogelijkheden biedt voor mensen.

- **Geen doorgetrokken A6-A9 langs het Naardermeer**

D66 is tegen deze plannen en steunt een slimme variant over bestaande wegen, waarbij luchtvervuiling wordt tegengegaan door overkapping van en verdieping van de (Gaasperdammer)weg.

Ook andere varianten die natuur en landschap respecteren, zoals een tunnel onder het IJmeer, zijn denkbaar.

- **Kilometerheffing vervangt motorrijtuigenbelasting**

Naast investeringen in Openbaar Vervoer en het bestaande wegennet moeten mensen ook slimmer gebruik maken van de auto. D66 wil zo snel mogelijk een kilometerheffing voor personenauto's invoeren.

Zo worden automobilisten die niet per sé in de spits hoeven te rijden gestimuleerd op een ander moment gebruik van de weg te maken. Hierdoor nemen de files af.

Vieze auto's worden ook zwaarder belast dan schone. Introductie van deze heffingen moet de huidige generieke motorrijtuigenbelasting vervangen zodat de kilometerheffing niet leidt tot een verzwaring van de lasten.

Investeren in stedelijke vernieuwing

De ruimtelijke tegenstelling tussen verschillende buurten in de steden (en tussen steden en randgemeenten) neemt toe en de integratie van met name niet-westerse allochtonen neemt af. Dit geldt vooral in de vier grote steden, maar het speelt ook elders.

D66 wil meer financiële middelen om tegen de afnemende integratie en toenemende segregatie in te gaan, een beter en gevarieerder woningaanbod in deze wijken te scheppen en het stadsgewestelijk openbaar vervoer te verbeteren zodat iedereen een betere toegang tot werk en diverse voorzieningen krijgt.

D66 acht herstructurering en stedelijke vernieuwing ook de komende jaren hard nodig, net als sociale investeringen en investeringen in zorg en onderwijs.

D66 wil dat er daarvoor ook na 2010 ISV en BLS middelen beschikbaar worden gesteld. Er is hiervoor 1 miljard euro per jaar nodig. Die gelden moeten gericht en met meer focus dan tot nu toe worden ingezet. De huidige inzet in maar liefst 56 wijken is te versnipperd.

Wat D66 in concreto wil

- **Woningbouwcorporaties spelen actievere rol**

D66 wil dat woningbouwcorporaties een nog actievere rol spelen in de stedelijke vernieuwing en meer middelen inzetten.

Woningcorporaties moeten worden aangesproken op hun brede maatschappelijke opgave: nieuwbouw en renovatie, huurbeleid, leefbaarheid, sociaal kwetsbaren en ontwikkeling van maatschappelijk vastgoed. Hiervoor wil D66 dat er een Nationaal Convenant wordt opgesteld.

Het maatschappelijk bestemd vermogen van de woningcorporaties moet worden aangewend voor de vernieuwing en het beheer van de goedkope woningvoorraad en andere noodzakelijke investeringen. Dit moet ertoe leiden dat de investeringsruimte van de Nederlandse corporaties optimaal wordt benut ten behoeve van de stedelijke vernieuwing en benodigde kwaliteit in de steden.

Mocht een corporatie zijn verantwoordelijkheid op dit punt niet nemen, dan moet het mogelijk zijn deze daartoe te dwingen.

- **Particuliere eigenaren gaan leegstand tegen**

Ook particuliere eigenaren moeten worden aangezet tot een actieve bijdrage aan de benodigde stedelijke vernieuwing. D66 wil ook dat zij nog actiever leegstand tegengaan en investeren in de omzetting van ongebruikte ruimtes (bijvoorbeeld boven winkelpanden) in woningen.

Starters, senioren en mogelijk ook andere woningzoekenden krijgen daarmee meer kans om een woning te vinden. Bovendien draagt dat bij aan de sociale veiligheid.

Gezondere woningmarkt

De ruimtelijke inrichting kan bijdragen aan de emancipatie- en integratiemogelijkheden van alle inwoners van Nederland. Het is nodig ervoor te zorgen dat starters op de woningmarkt niet worden buitengesloten en eenzijdig samengestelde wijken worden voorkomen.

Wat D66 in concreto wil

- **Diversiteit**

Het merendeel van de nieuwe woningen zal in de bestaande steden een plek moeten krijgen. Projectontwikkelaars en woningbouwcorporaties moeten worden gestimuleerd meer divers te bouwen. Er is een extra inspanning nodig om de woningbouwproductie op peil te krijgen.

- **Maatwerk en doorstroming**

De in gang gezette huurliberalisering biedt geen wezenlijke oplossing voor het beter functioneren van de woningmarkt, leidt waarschijnlijk niet tot een werkelijk grotere doorstroming en heeft naar verwachting wél negatieve sociale gevolgen voor de bevolkingssamenstelling van verschillende wijken.

D66 wil daarom goed uitgezocht hebben hoe de rijksbijdragen aan huur- en koopwoningen kunnen worden teruggebracht, voordat met de liberalisering wordt verder gegaan. Meer maatwerk is nodig, meer bouwen waaraan behoefte is en bevordering van doorstroming, om onnodige subsidies te beëindigen en gelijktijdig bij te dragen aan een gezonde samenstelling van wijken, steden en regio's.

Verkleining van de tegenstelling tussen stad en rand ook wat betreft woningbestand en een samenhangende ontwikkeling van beide zal door de gemeenten moeten worden opgesteld.

- **Diversiteit van woningaanbod vergroten**

D66 wil dat de diversiteit van het woningaanbod groter wordt. Vooral door de individualisering en grotere etnische en culturele diversiteit lopen de wensen van burgers verder uiteen dan ooit tevoren.

De woningmarkt speelt daar maar amper op in. Het gaat hierbij zowel om wensen met betrekking tot woon/zorgcomplexen voor ouderen en gehandicapten als om die van starters en studenten.

D66 wil een nieuwe Huisvestingswet die bijdraagt aan een evenwichtige en rechtvaardige verdeling van schaarse woonruimte.

- **Tegengaan van sectorale lobby's en ondoorzichtige circuits**

Grote investeringsfondsen, waaronder de aardgasbaten, moeten worden ingezet om de ruimtelijke toekomstvisie en -strategie te kunnen verwezenlijken.

Geen door sectorale lobby's en ambtelijke circuitjes gestuurde verdeelpolitiek wanneer er een keer extra gelden beschikbaar komen als gevolg van incidentele meevallers zoals de aardgasbaten. Ruimtelijke projecten krijgen steun. D66 wil een meerjarenprogramma voor

gebiedsontwikkeling waarmee structureel en transparant rijks gelden beschikbaar komen voor ruimtelijke projecten.

Moeizame processen worden vlotgetrokken en er wordt zo bijgedragen aan een succesvolle realisatie van projecten die anders niet of met minder kwaliteit zouden worden uitgevoerd.

- **Veranderende publieke rol bij planontwikkeling**

Multidisciplinaire projecten op het gebied van wonen en zorg, wonen en onderwijs of wonen en werken, etc. wordt belemmerd, ondanks hun grote maatschappelijke belang. De regelgeving moet worden vereenvoudigd, zodat bestemmingswijzigingen bij planvorming makkelijker worden doorgevoerd.

Bij de ontwikkeling en realisatie van complexe en multifunctionele projecten, komt de rol van de uitvoerende overheid knel te zitten tussen de realiteit van marktpartijen en politiek. De planning van complexe en multifunctionele projecten loopt niet parallel met politieke cycli. Hierdoor worden investeerders vaak op een dwaalspoor gezet, wat het beeld veroorzaakt van een onbetrouwbare overheid. De regelgeving moet worden vereenvoudigd zodat ontwikkelingstrajecten korter worden.

Stedelijke vernieuwing in Nederland is een institutioneel proces waarin financiële belangen domineren. Hierdoor is de programmering van nieuwbouw meer gericht op financiële optimalisering dan op stedelijke kwaliteit. De rol van marktpartijen moet een grotere maatschappelijke verantwoordelijkheid toebedeeld krijgen. Stedelijke planontwikkeling moet veel meer ruimte bieden aan initiatieven van burgers en bedrijven zelf. De regelgeving moet worden vereenvoudigd en tegelijkertijd moet marktpartijen grotere maatschappelijke betrokkenheid van marktpartijen worden nagestreefd.

Hypotheekrenteaftrek niet geïsoleerd beschouwen

D66 plaatst de discussie over de toekomst van de aftrek van de hypotheekrente in de context van de gehele woningmarkt. Duidelijk is dat er iets moet gebeuren op de woningmarkt, nu starters het moeilijk hebben om toegang te verkrijgen tot de woningmarkt en de hypotheekrenteaftrek onbetaalbaar dreigt te worden. Aan bestaande rechten zal echter niet getornd mogen worden, omdat de overheid de verantwoordelijkheid heeft zich voorspelbaar en betrouwbaar op te stellen richting de burger.

D66 wil de hypotheekrenteaftrek daarom slechts in nieuwe gevallen beperken tot 500.000 euro. Deze hervorming is vergelijkbaar met de hervorming die in Engeland is gedaan, omdat ook daar een hoge grens is ingesteld. Door de komende decennia deze grens aan de aftrekbaarheid te hanteren zal de inflatie en de stijging van de waarde van huizen vanzelf ervoor zorgen dat de aftrek geleidelijk wordt afgebouwd. De tijd zal dan de aftrek geleidelijk beperken.

Op de lange termijn kan dan het vrijgekomen geld worden aangewend om de overdrachtsbelasting en het eigen woning forfait af te bouwen.

Een toename van het aanbod van woningen sorteert echter het meeste effect op de doorstroming. D66 vindt dan ook dat de uitgifte van grond voor redelijke prijzen moet worden gestimuleerd, en dat bij de verkoop van bouwgrond als voorwaarde moet worden gesteld dat binnen een bepaalde termijn in vastgestelde prijssegmenten wordt gebouwd.

Het vergroten van het woningaanbod is de belangrijkste prioriteit, waarbij de meeste aandacht gericht moet zijn op het uitbreiden van het aantal (betaalbare) woningen voor jongeren en starters.

Duurzame landbouw

Nederland moet zich hard te maken om exportsubsidies op landbouwproducten zo spoedig mogelijk af te bouwen. In 2010 moet tien procent van het landbouwareaal biologisch zijn. Behoud van het landschap verdient extra steun.

Wat D66 in concreto wil

- **Afschaffen van exportsubsidies**

De exportsubsidies op landbouwproducten vanuit de Europese Unie hebben een zeer negatief effect op boeren in ontwikkelingslanden. Nederland dient zich hard te maken om deze landbouwsubsidies zo spoedig mogelijk af te bouwen.

Tegelijkertijd worden geen exportrestricties toegepast bij stijgende wereldmarktprijzen om de prijzen in de Unie kunstmatig laag te houden.

Dieren

De komende decennia zal de consumptie van vlees en dierlijke producten sterk toenemen. In veel gevallen zal dit leiden tot een verdere intensivering van de veehouderij, wat ten koste zal gaan van het welzijn van dieren.

D66 vindt die ontwikkeling zeer zorgelijk en wil dat Nederland investeert in een duurzame veehouderij. Een beschaafde samenleving behoort fatsoenlijk om te gaan met dieren.

Luchtvaart

De komende vier jaar moet een milieustelsel tot stand komen dat duurzame ontwikkeling van Schiphol mogelijk maakt. Binnen Europa moet er een beperkte heffing op het vliegverkeer komen.